

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslut

2017-04-20

Diarienummer

218-4153-2017

1(10)

Ubmeje tjeälddie
Stintbäcken 206
920 66 Hemavan

Ansökan om skydds jakt efter en björn i Ubmeje tjeälddie

Beslut

Länsstyrelsen beslutar om skydds jakt efter en (1) björn, i del av Ubmeje tjeälddie.

Beslutet tas med stöd av 9 b, 21, 23, 23 a, 23 b och 24 d §§ jaktförordningen (1987:905 med stöd av Naturvårdsverkets delegeringsbeslut av den 22 december 2016 (NV-08042-16) samt med beaktande av skyddsreglerna i artikel 12 och undantagsreglerna beträffande jakt i artikel 16 i Art- och habitatdirektivet (92/43/EEG).

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 59 § jaktförordningen att detta beslut ska gälla utan hinder av att beslutet överklagas. Angående överklagande, se *bilaga 1*.

Villkor

Länsstyrelsen beslutar att nedan angivna villkor ska gälla för jakten enligt detta beslut. Jakt som inte följer dessa villkor sker utan stöd av beslutet och i strid med fredningsbestämmelserna i 3 § jaktlagen (1987:259). Straffbestämmelserna för jaktbrott återfinns i 43 respektive 44 §§ samma lag.

Vilket djur får fällas?

Skydds jakt tillåts på högst en (1) björn. Det ska så långt som möjligt säkerställas att individen som fälls är den björn som vid upprepade tillfällen har besökt renhagen vid Hössjöberget i Umeå kommun.

Jakttid

Skydds jakt får bedrivas från och med den 20 april till och med den 30 april 2017. Jakten kan starta när björnen har lokaliserats i omedelbar närhet av renhagen eller när färsk spår av björnen observeras vid hagen.

Jaktområde

Jakten får bedrivas inom det område som avgränsas enligt bifogad karta (*bilaga 3*). Jaktförsök ska avbrytas om björnen avlägsnar sig utanför jaktområdet eller långt ifrån renhagen.

Med stöd av 24 d § jaktförordningen beslutar Länsstyrelsen att jakt får ske på annans jaktområde. Jaktledaren bör meddela berörda markägare och jakt- rättshavare att skydds jakt kommer att bedrivas i området och när jaktförsök kommer att ske.

Jaktmetoder och jaktmedel

Det aktuella djuret får sökas från motordrivet fordon inom jaktområdet. Det innebär att sökande från snöskoter får ske för så kallad ringning av djuret för att fastställa dess ungefärliga vistelseplats. Undantaget ger inte rätt att från skoter skjuta, förfölja eller genskjuta björnen. Undantaget ger inte heller rätt att nyttja motordrivet fordon för att förhindra att björnen undkommer eller för att avleda dess uppmärksamhet från den som jagar.

Länsstyrelsen beslutar att skjutvapen får transporteras på skoter till och från samt inom det aktuella jaktområdet. Vapnen ska då vara nerpackade.

Hund får användas vid jakt. Högst två hundar får användas samtidigt. Hundar får inte bytas under jakten på samma björn och under samma dag.

Det ska säkerställas att björnen inte utsätts för onödigt lidande under jakten.

Vilka får utföra jakten?

Länsstyrelsen utser jaktledare i samråd med samebyn.

Jakten får endast bedrivas av jaktledaren tillsammans med ett begränsat antal personer. Personuppgifter av samtliga jaktdeltagare ska meddelas Länsstyrelsen.

Berörda enskilda markägare och jakträttshavare bör kontaktas och i möjligaste mån inbjudas att delta i jakten. Länsstyrelsens personal ska beredas tillfälle att närvara vid jakten.

Anmälan innan skydds jakt påbörjas

Jaktledaren ska vid varje jakttillfälle anmäla till Länsstyrelsen i Västerbottens län att skydds jakt ska genomföras. Länsstyrelsens kontaktperson under vardagar är rovdjursansvarige Michael Schneider, telefon 010-225 44 50 och under helger naturvårdsdirektör Björn Jonsson, telefon 010-225 44 33.

Avlysning

Jaktledaren ska omedelbart avlysa jakten när björnen fällts eller påskjutits innan jakttiden har löpt ut.

Anmälan av fälld eller påskjuten björn

Jaktledaren ska omedelbart meddela Länsstyrelsen när björnen fällts eller påskjutits. Jaktledaren ska i samband med anmälan informera skytten om dennes skyldigheter och om vilka villkor som gäller för förfarandet med djuret.

Den som påskjutit en björn ska fullfölja eftersök till dess att björnen återfunnits död eller avlivats, om inte allt tyder på att björnen är oskadad.

Besiktning av fälld björn

Den fällda björnen, samt vid begäran skottplats/fallplats, ska uppvisas av skytten för Länsstyrelsens besiktningsman.

Hantering av fälld björn

Med stöd av 24 d § jaktförordningen beslutar Länsstyrelsen att den fällda björnen ska tillfalla staten.

Djuret omhändertas av polisen i samråd med Länsstyrelsen för vidarebefordran till Statens Veterinärmedicinska Anstalt för obduktion. Därefter ska kroppen tillfalla Naturhistoriska Riksmuseet.

Länsstyrelsen erinrar om att;

- jakten endast får bedrivas fr.o.m. en timme före solens uppgång t.o.m. två timmar före solens nedgång (9 § jaktförordning)
- rörlig belysning ej får användas (10 § jaktförordning)
- en eftersökshund ska kunna finnas på plats inom högst två timmar från påskjutning (17 § jaktförordning)
- 14–16 §§ Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd om jakt och statens vilt (NFS 2002:18) anger vilka vapen och kulpatroner som får användas vid jakten.

Bakgrund

Den 19 april kontaktade en renskötare från Ubmeje tieälddie (Umbyns sameby) Länsstyrelsen och meddelade att han har problem med en björn som under den gångna natten hade varit vid en renhage som samebyn har vid Hössjöberget. Det fanns färskas spår av björn vid hagen och renarna var uppskrämda.

I hagen finns ca 1000 renar som har samlats inför flytten upp till fjälls. Renarna ska vara kvar i hagen under ytterligare en veckas tid, för att avvakta en förbättring av betessituationen i fjällen, där det fortfarande är full vinter enligt samebyn.

Det rör sig om en tillfällig hage som inte är särskilt stabil. Björnen kan trycka omkull hagen om den så vill. Även om björnen inte tar sig in i hagen kan den skrämna renarna så att de tar sig ut ur hagen och att de sprider sig i landskapet igen. Samebyn bedömer att det skulle vara väldigt svårt att samla renarna igen, vilket skulle innebära att de blir kvar i kustlandet hela sommaren, med eventuella konflikter med ortsbefolkningen och förelägganden om avlivning av renarna som följd. De berörda renägarna är mycket oroliga över att detta skulle kunna ske och man har gett uttryck för en stor frustration över situationen.

Det rör sig om två renskötare som tillsammans tar hand om två olika renhagar. Man menar att de båda tillsammans inte har möjlighet att bevaka hagarna dygnet runt. Samebyn ansöker därför om skydds jakt på björnen som rör sig kring hagen vid Hössjöberget.

Den 20 april 2017 genomförde Länsstyrelsen ett platsbesök. Länsstyrelsen kunde då konstatera björnsår invid staketet och att hagen är av mycket tillfällig karaktär. Enligt uppgift från samebyn ska det fram till nästa säsong byggas en riktig renhage i området. Länsstyrelsen fick också information om att renskötaren vid både tillfällena då björnen besökte hagen den 19 april hade följt efter björnsåren på skoter en längre sträcka för att mota bort björnen från hagen. Under natten mellan 19 och 20 april bevakades hagen av två personer och inga fler björnbesök konstaterades i samband med detta.

Sammanfattningsvis ser samebyn inga möjligheter att utöka bevakningen av renarna i någon större omfattning fram till flytten, eftersom man redan nu är ute så mycket som man kan. Det är inte heller aktuellt att flytta renarna någon annanstans i avvaktan på den slutliga flytten upp till fjälls. Renhagen är av tillfällig karaktär och staketet är därför inte särskilt stabilt. Det är inte svårt för en björn att ta sig in, men även om björnen står utanför hagen kan den skrämna renarna så kraftigt att hjorden flyr och tar sig ut genom staketet. Läget är alltså mycket känsligt enligt samebyn.

Juridiska förutsättningar för skydds jakt

Art- och habitatdirektivet förbjuder avsiktligt dödande av bland annat björn. De möjligheter till undantag från förbudet som direktivet medger genomförs med motsvarande bestämmelser i jaktlagen (1987:259) och jaktförordningen (1987:905). I 23 a § jaktförordningen regleras förutsättningarna för skydds jakt efter stora rovdjur: Det ska inte finnas någon annan lämplig lösning och skydds jakten får inte försvåra upprätthållandet av en gynnsam bevarandestatus hos artens bestånd i dess naturliga utbredningsområde och jakten ska ske för att förhindra allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten eller annan egendom.

I enlighet med 24 a § jaktförordning har Naturvårdsverkets delegeringsbeslut av den 22 december 2016 (NV-08042-16) delegerat rätten att besluta om skydds jakt efter björn till bl.a. Länsstyrelsen i Västerbottens län. I enlighet med 23b § jaktförordningen får Länsstyrelsen därmed besluta om skydds jakt efter ansökan av den som riskerar att drabbas av skada, om förutsättningarna enligt 23a § jaktförordning är uppfyllda. I 9 b § jaktförordningen regleras hur sådana beslut om bland annat skydds jakt på stora rovdjur ska utformas.

Enligt Naturvårdsverkets redovisning till regeringen av den 15 november 2011 angående tilläggsuppdraget om den svenska rovdjurspolitiken kan merarbete och merkostnader inte åberopas som skäl för undantag från skyddsbestämmelserna i art- och habitatdirektivet. Däremot anser Naturvårdsverket att dessa faktorer kan vara en av grunderna för bedömningen om det finns en annan lämplig lösning för ett problem med rovdjur.

Syftet med skyddsjakten

Denna skyddsjakt syftar till att minska björnars negativa effekt på rennärningen, som i detta fall är av både ekonomisk och psykosocial karaktär.

En skyddsjakt på björnen som detta beslut avser kommer att förhindra den allvarliga ekonomiska skadan som björnen kan förorsaka om renarna skräms ut ur hagen och därmed inte kan flyttas upp till fjälls i år. Skyddsjakten kommer därmed att bidra till att den av riksdagen fastställda toleransnivån på maximalt 10 % förluster till rovdjur inom rennärningen ska nås. Jakten kommer också att minska den oro, osäkerhet och frustration som finns hos de berörda renskötarna på grund av den rådande situationen..

Annan lämplig lösning

Bevakning av renhjorden, stängsling runt renhjorden samt flytt av renhjorden är de huvudsakliga alternativa åtgärderna som har diskuterats i samband med angrepp av rovdjur på ren.

Stängsling

Renarna är redan inestängda i en hage. Hagen är av tillfällig karaktär, men uppenbarligen har den trots sitt bristfälliga skick lyckats hålla björnen borta från renarna vid dess två kortvariga besök den 19 april. Staketet är dock inget stort hinder för en björn som vill ta sig in i hagen, men björnen blev störd av renskötare och lämnade platsen.

Samebyn har annonserat att man avser att bygga en permanent hage med stabilare staket vid platsen inför nästa säsong. Detta kommer att medföra att eventuella framtida björnbesök kommer att ha effekter som är mindre allvarliga än vad som kan vara fallet idag.

Ökad bevakning

Samebyn genomför redan bevakning i den utsträckning som är möjlig. Under natten mellan 19 och 20 april har man varit ute vid hagen och vaktat, men detta kan inte genomföras under kvarvarande tiden då renarna ska vara i hagen innan de flyttas till fjälls.

Flytt av renar

Renarna ska flyttas till åretruntmarkerna inom kort, men ännu är det för tidigt att göra det på grund av ogynnsamma snöförhållanden i fjällen. En tillfällig flytt till ett annat område i avvaktan på den slutliga flytten till fjällen skulle innebära ett omfattande merarbete och höga kostnader för samebyn, vilka inte kan anses vara motiverade med tanke på den korta tidsperioden som avses.

Länsstyrelsen konstaterar att samebyn har stängt in sina renar i området, att man genomför bevakning i den omfattning som är möjlig och att renarna ska flyttas från området inom kort. Ingen av dessa metoder kan dock garantera att björnen inte orsakar stora skador om den skrämmer ut renarna från hagen innan de flyttas från området. Konsekvenserna av detta vore mycket allvarliga för samebyn.

Björnens status

Länsstyrelsen menar att Västerbotten är det län i Sverige som under senare år har haft den bäst strukturerade förvaltningen av björn, bland annat på grund av tre genomförda spillningsinventeringar (2004, 2009, 2014). Enligt resultaten från inventeringarna har en dödlighet på ca 6 % av stammen mellan 2004 och 2008 lett till en ökning av antalet björnar i länet, medan en dödlighet på ca 8 % av stammen under perioden 2009-2013 har hållit björnstammen på samma nivå.

Björnstammens storlek i länet har beräknats till ca 362 individer hösten 2014. Miniminivån i Västerbotten är 110 björnar och förvaltningsmålet 350 djur, men stammen får fluktuera mellan 288 och 432 djur. Det är idag oklart hur stor populationen av björn är i norra rovdjursförvaltningsområdet, men sannolikt finns det omkring 2000 djur, totalt i Sverige ca 2800 djur.

Skydds jakt på enstaka björnar i Västerbotten bedöms därmed inte ha någon negativ påverkan på björnens bevarandestatus, varken i länet, i norra rovdjursförvaltningsområdet eller i Sverige som helhet.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer att den björn som rör sig kring samlingshagen vid Hössjöberget kan förorsaka allvarlig ekonomisk skada om den skrämmer renarna ut från hagen. Eftersom snötäcket håller på att försvinna skulle det vara mycket svårt att samla renarna igen och många skulle då förbli kvar i kustlandet under sommaren, vilket inte är tillåtet enligt rennäringslagen (1971:437).

Länsstyrelsen konstaterar att samebyn har stängslat in sina renar, att man genomför bevakning i den omfattning som är möjlig och att renarna ska flyttas från området inom kort. Ingen av dessa metoder kan dock garantera att björnen inte orsakar stora skador om den skrämmer ut renarna från hagen innan de flyttas från området. Konsekvenserna av detta vore mycket allvarliga för samebyn.

Mot bakgrund av det ovan anförda gör Länsstyrelsen bedömningen att jakt med stöd av 23 b § jaktförordningen kan tillåtas i detta fall. Grunderna för beslutet överensstämmer med Artikel 16.1.b i art- och habitatdirektivet, dvs. att skydds jakt får bedrivas för att undvika allvarlig skada, särskilt på gröda, boskap, skog, fiske, vatten och andra typer av egendom. Länsstyrelsen bedömer att det inte finns någon annan lämplig lösning för problemet. Länsstyrelsen bedömer vidare att jakten inte påverkar möjligheten att upprätthålla en gynnsam bevarandestatus för arten negativt, varken nationellt eller regionalt.

De som deltagit i beslutet

Beslut i detta ärende har tagits av biträdande enhetschef Anna Wenngren efter föredragande av rovdjursansvarige Michael Schneider.

Anna Wenngren

Michael Schneider

Bilagor

1. Hur man överklagar
2. Jaktledarens ansvar
3. Karta över jaktområde

Kopia via e-post till

Ubmeje Tjeälddie

Polismyndigheten i Västerbottens län (registrator.nord@polisen.se)

Statens veterinärmedicinska anstalt (rovdjur@sva.se)

Björnforskningsprojektet: (jon.swenson@nmbu.no)

Bilaga 1

Hur man överklagar till Förvaltningsrätten

Är du missnöjd med Länsstyrelsens beslut kan du överklaga detta hos Förvaltningsrätten i Luleå, men klagan ska lämnas eller skickas till Länsstyrelsen. Överklagan ska vara skriftlig och undertecknad.

Var tydlig med att

- skriva vilket beslut som överklagan gäller. Det gör du enklast genom att ange ärendebeteckningen (exempelvis 555-2222-2009),
- redogöra för varför du menar att Länsstyrelsens beslut är fel och hur du anser att beslutet ska ändras,
- underteckna brevet, förtydliga namnteckningen, uppge adress och telefonnummer.

Om du anlitar ombud kan istället ombudet underteckna brevet. I så fall bör en fullmakt sändas med.

Om du har handlingar eller annat som du anser stöder din ståndpunkt så bör du bifoga dem.

Brevet ska lämnas in eller skickas till:

Länsstyrelsen i Västerbottens län

901 86 UMEÅ

Länsstyrelsen måste ha fått brevet **inom tre veckor**, räknat från den dag när du fick beslutet, annars kan överklagandet inte tas upp.

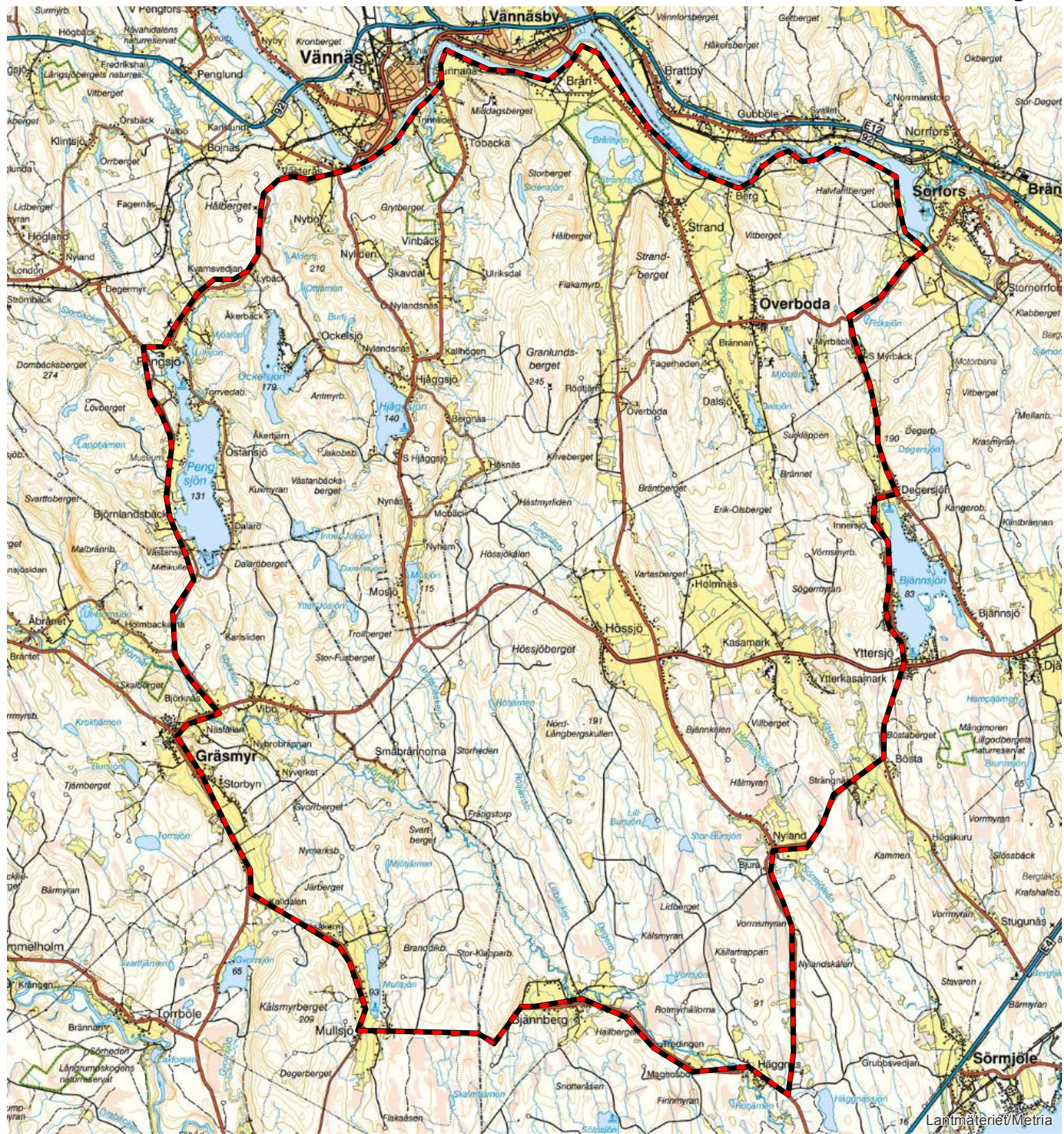

Bilaga 2

Jaktledarens ansvar

Vilket ansvar jaktledaren har vid jakt efter olika viltarter tydliggörs i olika av Naturvårdsverkets föreskrifter och allmänna råd (NFS 2010:7, NFS 2011:7). Med hänvisning till denna reglering tydliggör Länsstyrelsen här ansvaret som jaktledaren har vid skydds jakt efter björn.

1. Länsstyrelsen utser jaktledare i samråd med samebyn. Jaktledaren utser i samråd med Länsstyrelsen de personer som ska delta i jakten. Länsstyrelsens fältpersonal ska beredas möjlighet att närvara vid jakten.
2. Jaktledaren ska hålla sig välinformerad om samtliga villkor som gäller för denna skydds jakt.
3. Jaktledaren svarar för att kommunikationsvägarna under jakten säkerställer att villkoren för jakten efterlevs.
4. Jaktledaren ska vid varje tillfälle till Länsstyrelsen i Västerbottens län anmäla när skydds jakt ska genomföras.
5. Jaktledaren bestämmer tillsammans med Länsstyrelsens kontaktperson den för tillfället lämpligaste jaktmetoden.
6. Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle hålla sig informerad om hur många djur som återstår enligt skydds jaktbeslutet.
7. Jaktledaren bör meddela berörda markägare och jakträttshavare att skydds jakt kommer att bedrivas i området och när jaktförsök kommer att ske.
8. Jaktledaren ska inför varje jakttillfälle försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad i att spåra skadat vilt ska kunna finnas på skottplatsen inom högst två timmar från påskjutningen (17 § andra stycket jaktförordningen).
9. Vidare bör jaktledaren försäkra sig om att en hund som är särskilt tränad för att spåra rovdjur ska kunna finnas på skottplatsen inom högst fyra timmar från påskjutningen.
10. Jaktledaren ska före jaktens början informera samtliga jakttagare om villkoren för jakten, kommunikationsbestämmelser, otillåtna skjutriktningar och gränsförhållanden samt om övriga regler som kan behövas för jaktens genomförande. Jaktledaren ska vidare informera om skyldigheten att inneha vapenlicens.
11. Jaktledaren ska informera varje jakttagare om att han/hon bör vara ansvarsförsäkrad, bör bära röda band eller motsvarande kännetecken under jakten samt att han/hon bör ha förvissat sig om att vapnet är inskjutet och att han/hon har tillräcklig skjutskicklighet för att bedriva jakt efter björn.
12. Jaktledaren bör informera varje jakttagare om vikten av att viltet inte utsätts för onödigt lidande.
13. Jaktledaren ska omedelbart avlysa jakten när björnen fällts eller påskjutits.
14. Jaktledaren ska vara behjälplig när Länsstyrelsens fältpersonal författar en rapport om jaktens genomförande.

0 4 8 16 Kilometer

1:130 000

Jaktområde

Jaktområdet sträcker sig längs älven från Vännäs, österut till Sörfors. Från Sörfors söderut över Yttersjö och Nyland till Hägnäs, från Hägnäs västerut till Mullsjö. Vidare norrut via Gräsmyr och Pengsjö tillbaka till Vännäs.